

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2022/2023

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Etyka ogólna i stosowana
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	General Ethics and Applied Ethics
Kierunek studiów	Teologia kurs A (MSD Lublin)
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	filozofia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr Marcin Ferdynus
---	------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	III-IV	7
ćwiczenia	30	III-IV	

Wymagania wstępne	brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: przedstawienie podstawowych zagadnień z zakresu etyki
C2: prezentacja podstawowych sposobów formułowania i uzasadniania norm moralnych
C3: wprowadzenie do współczesnych dyskusji etycznych

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student posiada wiedzę dotyczącą metodologicznego statusu etyki, a więc definiuje metaetykę, etykę normatywną i etykę stosowaną, określa różnice zachodzące między nimi, jak również definiuje podstawowe terminy charakterystyczne dla każdej z wymienionych dyscyplin.	T_W02
W_02	Student zna i charakteryzuje podstawowe spory w etyce (zwłaszcza spór o normę moralności) oraz kluczowe zagadnienia dla etyki ogólnej (zwłaszcza zagadnienie sumienia i cnót), jak również dysponuje uporządkowaną wiedzą teoretyczną pozwalającą zidentyfikować założenia filozoficzno-etyczne, stojące u podstaw sporów bioetycznych.	T_W03

W_03	Student dysponuje uporządkowaną wiedzą etyczną pozwalającą na rozwiązywanie współczesnych dylematów i konfliktów moralnych (aborcji, eutanazji, rezygnacji z uporczywej terapii, kary śmierci, przeludnienia, biomedycznego doskonalenia ludzkich cech) w duchu nauczania Kościoła katolickiego.	T_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student wchodzi w dyskurs zróżnicowany światopoglądowo w zakresie zagadnień relewantnych moralnie i społecznie (aborcja, eutanazja, uporczywa terapia, transplantacje, kwestia przeludnienia, doskonalenie ludzkich cech- transhumanizm).	T_U03
U_02	Student potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację kasusów z zakresu bioetyki filozoficznej, formułując sądy wartościujące (moralne) na podstawie poznanych na wykładzie i ćwiczeniach stanowisk i teorii etycznych.	T_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	W oparciu o poznane sposoby uzasadniania w etyce student dba o trafne identyfikowanie i rozstrzyganie dylematów i konfliktów moralnych w pracy duszpasterskiej.	TD_K01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Zagadnienia wstępne: specyfika dobra moralnego, definicja etyki, metaetyka, etyka normatywna i etyka opisowa, etyka a teologia moralna, etyka a filozofia (antropologia filozoficzna), etyka a metaetyka.
2. Przegląd kształtowania się myśli etycznej na przestrzeni wieków (starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność: od Sokratesa po współczesny personalizm).
3. Czyn i jego specyfika, decyzja i proces jej kształtowania, przeszkody aktualne i habitualne, ograniczające świadomość i wolność czynów.
4. Spór o kryterium wartości moralnej czynu: eudajmonizm i jego odmiany (hedonizm i utylitaryzm, szkoła cyników i stoicyzm, perfekcjonizm); deontonomizm i jego odmiany (teonomizm, heteronomizm); personalizm (metafizyczne ugruntowanie personalizmu).
5. Źródła moralności czynu (*fontes moralitatis*): cel przedmiotowy a cel podmiotowy, dobroć a słuszność czynu, cel a środki.
6. Prawo naturalne, skłonności naturalne człowieka, prawo naturalne a prawo stanowione, prawa człowieka.
7. Sumienie jako subiektywnie ostateczna norma moralności, błędy sumienia, zasady etyczne funkcjonowania sumienia, metody urabiania sumienia, znaczenie i interpretacja „złotej reguły”.
8. Cnoty i wady: definicja cnoty i wady moralnej, cztery cnoty kardynalne, akt moralnie zły a błąd, siedem wad głównych, istota charakteru moralnego.
9. Dwa sposoby uzasadniania w etyce: deontologia (etyczny deontologizm) i etyczny utylitaryzm (wraz z konsekwencjalizmem).
10. Analiza wybranych zagadnień dotyczących początku i końca życia ludzkiego w ramach bioetyki filozoficznej (np. aborcja, eutanazja, uporczywa terapia, transplantacje, kara śmierci, samobójstwo, problem przeludnienia, biomedyczne doskonalenie człowieka – transhumanizm).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	egzamin	Protokół egzaminacyjny
W_02	Wykład konwencjonalny	egzamin	Protokół egzaminacyjny
W_03	Wykład problemowy	egzamin	Protokół egzaminacyjny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Studium przypadku	egzamin	Protokół egzaminacyjny
U_02	Analiza tekstu	sprawdzenie umiejętności praktycznych	Oceniony tekst pracy pisemnej/kolokwium
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	obserwacja	Raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny**Warunkiem zaliczenia wykładu i przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń!**

Egzamin ustny: 100%

Ćwiczenia: (a) semestr zimowy: praca pisemna – 75%, dyskusja – 25%

(b) semestr letni: kolokwium – 75%, dyskusja – 25%

Ocena niedostateczna

(W) Student nie posiada wiedzy dotyczącej metodologicznego statusu etyki, nie zna podstawowych sposobów uzasadniania twierdzeń etycznych.

(U) Student nie potrafi scharakteryzować warunków odpowiedzialności moralnej oraz podstawowych elementów struktury ludzkiego działania.

(K) Student nie prezentuje wypowiedzi respektujących odmienne poglądy etyczne.

Ocena dostateczna

(W) Student posiada częściową wiedzę dotyczącą metodologicznego statusu etyki. Zna niektóre sposoby uzasadniania twierdzeń etycznych.

(U) Student potrafi częściowo scharakteryzować warunki odpowiedzialności moralnej oraz podstawowe elementy ludzkiego działania.

(K) Student wypowiada się, respektując odmienne poglądy etyczne i starając się zrozumieć stojące za nimi racje.

Ocena dobra

(W) Student posiada dobre rozeznanie w kwestii metodologicznego statusu etyki oraz sposobów uzasadniania twierdzeń etycznych.

(U) Student potrafi poprawnie scharakteryzować wszystkie warunki odpowiedzialności moralnej oraz podstawowe elementy ludzkiego działania.

(K) Wypowiedzi studenta wykazują dbałość o jasne formułowanie własnych przekonań moralnych, ich uzasadnienie oraz szacunek dla osób prezentujących odmienne poglądy.

Ocena bardzo dobra

(W) Student posiada usystematyzowaną i ugruntowaną wiedzę dotyczącą koncepcji etyki, teorii etycznych oraz metod uzasadniania twierdzeń etycznych.

(U) Student potrafi scharakteryzować wszystkie warunki odpowiedzialności moralnej i elementy ludzkiego działania oraz wskazać, które z nich są przedmiotem sporu współczesnych teorii etycznych.

(K) Wypowiedzi studenta wykazują dbałość o jasne i precyzyjne formułowanie własnych przekonań moralnych, ich uzasadnienie oraz szacunek dla osób prezentujących odmienne poglądy.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	115

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ol style="list-style-type: none"> 1. T. Ślipko, Zarys etyki ogólnej, Kraków 2009 2. K. Wojtyła, Elementarz etyczny, Lublin 2017 3. T. Styczeń, Wprowadzenie do etyki, Lublin 1994 4. A. Szostek, Pogadanki z etyki, Częstochowa 2007 5. M. Ferdynus, Przedłużanie życia jako problem moralny, Tarnów 2017 6. B. Chyrowicz, Bioetyka. Anatomia sporu, Kraków 2015 7. T. Styczeń. Metaetyka. Nowa rzecz czy nowe słowo? Lublin 2011 8. B. Chyrowicz. Etyka stosowana. Metody i problemy, Lublin 2013
Literatura uzupełniająca
<ol style="list-style-type: none"> 1. K. Wojtyła, Osoba i czyn oraz inne studia antropologiczne, Lublin 2011 2. K. Wojtyła, Miłość i odpowiedzialność, Lublin 2001 3. K. Wojtyła, Wykłady Lubelskie, Lublin-Rzym 2020 3. J. Woroniecki, Katolicka etyka wychowawcza, t. 1, Lublin 1986 4. P. Singer, Przewodnik po etyce, Książka i Wiedza, Warszawa 2009 5. A. Szostek, Wokół godności, prawdy i miłości, Lublin 1995 6. E. Schockenhoff. Etyka życia. Podstawy i nowe wyzwania, Opole 2014. 7. K. Szewczyk. Medycyna na granicach życia, t. 1, Warszawa 2009.